

**POLITIKA ZAŠTITE OD SEKSUALNOG ISKORIŠTAVANJA I
ZLOSTAVLJANJA UDRUŽENJA "NOVA GENERACIJA"**

	IZRADA	ODOBRENJE		
Pozicija:	Direktor Udruženja	Skupština Udruženja		
Potpis:				
Datum usvajanja:	Broj:	Verzija: 01	Broj potpisanih primjeraka: 02	Strana: 1/6

Na osnovu člana 15. stav 1 tačka 3) Statuta Udruženja "Nova generacija", Skupština Udruženja "Nova generacija" na sjednici dana __/__/____ godine u Banjoj Luci, je donio sljedeći dokument:

POLITIKA ZAŠTITE OD SEKSUALNOG ISKORIŠTAVANJA I ZLOSTAVLJANJA UDRUŽENJA "NOVA GENERACIJA"

I - Opšte odredbe

Član 1.

Politike zaštite o zaštiti od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja Udruženja "Nova generacija" (u daljem tekstu: Udruženje) se odnosi na svo zaposleno osoblje i članove Udruženja, volontere i stručne saradnike, kao i sva druga lica koja stupaju u kontakt sa osobljem ili korisnicima Udruženja. Politika sadrži pristupe u rešavanju problema koji mogu nastati u slučajevima seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja u radnim procesima koji se dinamično odvijaju u sklopu Udruženja.

Član 2.

Ova Politike zaštite od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja potvrđuje posvećenost Udruženja Biltenu Generalnog sekretara UN o Posebnim mjerama za zaštitu od seksualne eksploatacije i seksualnog zlostavljanja (ST/SGB/2003/13) i postizanju pune i stalne primjene Šest osnovnih principa koji se odnose na seksualno iskorištavanje i zlostavljanje Međuagencijskog stalnog odbora.

Član 3.

U okviru ove politike, izraz "seksualna eksploatacija/iskorištavanje" podrazumijeva stvarnu ili pokušanu zloupotrebu položaja ranjivosti, razlike u moći, ili povjerenja u seksualne svrhe, odnosno sticanje finansijske, društvene ili političke koristi usljed seksualne eksploatacije druge osobe.

Slično tome, izraz "seksualno zlostavljanje" podrazumijeva stvarni ili zaprijećeni fizički napad seksualne prirode, bilo da je sproveden korištenjem ili pod prijetnjom sile.

II - Ciljevi politike

Član 4.

1. Proglasiti politiku nulte tolerancije na seksualno iskorištavanje i zlostavljanje za sve zaposlene Udruženja i sa njima povezani kadar i obezbjediti da uloge, odgovornosti i očekivani standardi ponašanja u vezi sa seksualnim iskorištavanjem i zlostavljanjem budu poznati u okviru Udruženja;
2. Stvoriti i održavati bezbjedno okruženje, bez seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja, preduzimanjem odgovarajućih mjera u ovu svrhu, kako interno, tako i u zajednici u kojoj Udruženje djeluje, putem temeljnog rada na prevenciji i reagovanju na seksualno iskorištavanje i zlostavljanje;
3. Spriječiti seksualno iskorištavanje i zlostavljanje u radnim procesima koji se odvijaju unutar Udruženja;
4. Pružiti adekvatan odgovor na potencijalno moguće situacije u kojima se mogu prepoznati oblici iskorištavanja i zlostavljanja;
5. Pružiti adekvatnu i preventivnu zaštitu svim osobama koje dolaze u dodir sa aktivnostima koje realizuje Udruženje.

III - Izjava o politici

Član 5.

Udruženje ima politiku nulte tolerancije koja se odnosi na seksualno iskorištavanje i zlostavljanje.

Član 6.

Odnos moći između zaposlenih i angažovanih osoba u Udruženje ne može biti povod za iskorištavanje i zlostavljanje.

Član 7.

Seksualno iskorištavanje i zlostavljanje predstavlja prekršaj univerzalno priznatih međunarodnih pravnih normi i standarda, pa tako i neprihvatljivo ponašanje i zabranjene postupke za sve humanitarne radnike, uključujući zaposlene Udruženja i povezani kadar (konsultante, stažiste, volontere).

Član 8.

Od svih zaposlenih Udruženja i povezanog kadra očekuje se da uvijek poštuju najviše standarde ličnog i profesionalnog ponašanja, kao i da pružaju humanitarnu pomoć i usluge na način kojim se poštuju i njeguju prava korisnika i drugih ugroženih aktera u lokalnoj zajednici.

Član 9.

Udruženje neće i ne može prihvatiti ponašanja suprotna ovoj Izjavi, a obezbjediće adekvatne mehanizme za zaštitu žrtava kroz procese prijavljivanja ovakvih pojava.

IV - Načela i odgovornosti

Član 10.

1. Sigurnost i dobrobit svih zaposlenih, korisnika i povezanog kadra u Udruženju nalaze se na prvom mjestu;
2. Djela seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja od strane osoblja Udruženja i povezanog kadra predstavlja ozbiljan prekršaj i kao takvo je osnov za prekid angažmana;
3. Seksualna aktivnost sa djecom (osobama mlađim od 18 godina) zabranjena je, bez obzira na lokalno važeće doba punoljetstva ili pristanka. Pogrešno uvjerenje u vezi sa godinama djeteta nije odbrana;
4. Ponašanje članova Udruženja koje za krajnji cilj ima pružanje seksualnih usluga od strane zaposlenih ili korisnika usluga Udruženja zabranjeno je u svakom njegovom pojavnom obliku. Davanje novca, zaposlenja, robe ili usluga za seks, uključujući seksualne usluge ili druge oblike ponižavajućeg, degradirajućeg ili eksploatacijskog ponašanja, zabranjeno je. Ovo uključuje i davanje pomoći koja sljedeće korisnicima;
5. Bilo kakvi seksualni odnosi između zaposlenih Udruženja i povezanog kadra, i korisnika pomoći ili drugih ugroženih članova lokalne zajednice, a koji podrazumijevaju neprimjerenu upotrebu položaja, zabranjeni su. Takvi odnosi podrivaju kredibilitet i integritet humanitarnog rada;
6. Tamo gdje zaposleni Udruženja ili povezan kadar posumnjaju u pojavu seksualnog iskorištavanja ili zlostavljanja od strane kolege, bilo da je navodni počinitelj iz iste organizacije ili ne, on/ona mora da prijavi takvu sumnju preko uspostavljenih mehanizama za prijavljivanje;
7. Primjenom Politika i prilagođenih dokumenata i kvalitetnim odabirom radnih kadrova, Udruženje je dužno kreirati radno okruženje koje će spriječiti i smanjiti rizik od seksualnog

iskorištavanja i zlostavljanja između članova Udruženja, korisnika, ali i svih drugih osoba koje dolaze u dodir sa radnim procesima koji se odvijaju u Udruženju ili su na nekin način povezani sa Udruženjem. Svi zaposleni Udruženja i povezani kadar u obavezi su da stvaraju i održavaju okruženje koje sprječava seksualno iskorištavanje ili zlostavljanje i promoviše primjenu ove politike;

8. Rukovodstvo na svakom nivou ima posebnu odgovornost da pruža podršku i razvija sisteme koji čuvaju ovakvo okruženje.

Član 11.

Načela i odgovornosti osiguraćemo kroz:

1. Stvaranje sigurne i podržavajuće organizacione strukture između angažovanih osoba u Udruženju, ali i u obezbjeđivanju sredine u kojoj će se svi naši korisnici osjećati sigurno i zaštićeno;
2. Udruženje će učiniti sve napore da stvori i održi bezbjedno okruženje, u kome nema seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja, i preduzeće odgovarajuće mjere kako bi ovo postigla u zajednicama u kojima radi, uz pomoć složenog okvira zaštite od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja, koji podrazumijeva prevenciju i reagovanje na seksualno iskorištavanje i zlostavljanje;
3. Obezbjeđivanje sigurnih mehanizama prijavljivanja i dokumentovanja seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja za sve članove Udruženja, osoblje, volontere, korisnike naših usluga i povezanog kadra;
4. Pružanje direktne i blagovremene pomoći i zaštite za žrtve seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja;
5. Jačanje saradnje sa nadležnim institucijama koje preuzimaju radnje koje se odnose na prijavljivanje seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja;
6. Redovno informisanje i pružanje adekvatnih obuka za osoblje Udruženja o načinima i kanalima prijave za zaštitu od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja;
7. Pravovremeno reagovanje u slučajevima zaprimljene prijave;
8. Preduzimanje odgovarajućih mjera prema osobi za koju postoji sumnja da je seksualno iskorištavalo drugu osobu, a u skladu sa Izjavom o politici;
9. Adekvatno formiranje radnih dosijea za svakog novozaposlenog, volontera ili stručnog saradnika, a u skladu sa Zakonom u cilju sprečavanja angažmana osoba koje su bile ili su u procesu pred nadležnim institucijama za djela seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja;
10. Integrisanje Izjave o politici u sve ugovore i sporazume koje Udruženje realizuje sa zaposlenim, volonterima, stručnim saradnicima i partnerima na projektima;
11. Preventivno djelovanje i kontinuirane edukacije za osoblje i partnere na temu sprečavanja seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja.

V - Mehanizmi prevencije i reagovanja

Član 12.

1. Udruženje sistematski odobrava sve kandidate za posao u skladu sa uspostavljenim procedurama za kontrolu;
2. Organizuje obavezne uvodne obuke i obuke za obnavljanje namjenjene svim zaposlenima i povezanom kadru, a koje se tiču politike i procedura zaštite od seksulanog iskorištavanja i zlostavljanja organizacije. Obuka kao minimum uključuje definiciju seksulanog iskorištavanja i zlostavljanja (koja je u skladu sa UN definicijom), zabranu seksulanog iskorištavanja i zlostavljanja i aktivnosti koje su zaposleni povezani kadar u obavezi da preduzmu (tj. prijavljivanje navoda o seksulanom iskorištavanju i zlostavljanju i upućivanje žrtava bez odlaganja).
3. Svi članovi i osoblje Udruženja dužni su prijaviti bilo kakve sumnje koje se odnose na seksualno iskorištavanje i zlostavljanje. Svaki član Udruženja odgovoran je za neprijavlivanje sumnje na zlostavljanje.
4. Članovi i osoblje Udruženja dužni su da podnesu prijavu ukoliko su došli do određenih saznanja, ali ne mogu sami da sprovede istražnje radnje za područje u kojem podnose prijavu.
5. Udruženje ima bezbjedne, povjerljive i pristupačne mehanizme i procedure preko kojih zaposleni, korisnici i zajednica, uključujući djecu, mogu da prijave navode o seksulanom iskorištavanju i zlostavljanju, i staraju se da korisnici budu svjesni njihovog postojanja.
6. Prilikom podnošenja anonimnih prijava, Udruženje će voditi računa o povjerljivosti dobijenih informacija, te sa istim krajnje oprezno raspolagati bez mogućnosti dijeljena informacija sa drugim zaposlenim i angažovanim osobama u Udruženju.
7. Kršenje procedura prijavljivanja od strane odgovornih osoba i otkrivanje identiteta osobe koja je podnijela anonimnu prijavu podliježu disciplinskom postupku i mogu rezultirati isključenjem osobe iz Udruženja.
8. Udruženje ima istražni postupak za navode o seksulanom iskorištavanju i zlostavljanju, te na odgovarajući način i bez odlaganja sprovodi istragu o seksulanom iskorištavanju i zlostavljanju od strane njihovog zaposlenog ili povezanog kadra, ili se obraća odgovarajućim istražnim organima ukoliko je počinitelj povezan sa nekom drugom ustanovom ili organizacijom.
9. Ukoliko, nakon odgovarajuće istrage, postoje dokazi kojima se potkrepljuju navodi o seksulanom iskorištavanju i zlostavljanju, ovi slučajevi mogu biti upućeni nacionalnim vlastima radi krivičnog gonjenja.
10. Udruženje ima sistem kojim po hitnom postupku upućuje žrtve seksulanog iskorištavanja i zlostavljanja na dostupne usluge, na osnovu njihovih potreba i pristanka.
11. U slučaju zaprimljene pritužbe na članove partnerskih organizacija, Udruženje će pravovremeno reagovati u okviru svojih nadležnosti te pružiti pomoć žrtvi. Partnerskim organizacijama, a u skladu sa njihovim zahtjevima, Udruženje će staviti na raspolaganje sve resurse i pružiti pomoć tokom provođenja postupka. U zavisnosti od rezultata ishoda istrage, Udruženje može prekinuti saradnju sa partnerskom organizacijom na formalno-pravom i finansijskom nivou.

Aneks 1 - Izjava o posvećenosti Politici zaštite od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja Udruženja "Nova generacija"

Aneks 2 - Kontrolna lista za zaštitu od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja: osjetljivo angažovanje, zapošljavanje i upravljanje učinkom

Aneks 3 - Uloge i odgovornosti zaposlenih - Zaštita od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja

Aneks 4 - Program obuke za zaštitu od seksualnog iskorištavanja i uznemiravanja

Aneks 5 - Kanali za prijavljivanje seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja

Aneks 6 - Obrazac za prijavu seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja

Aneks 7 - Mehanizmi prijavljivanja seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja

Aneks 8 - Obrazac za upućivanje žrtava rodno zasnovanog nasilja/seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja

Aneks 9 - Opis postupka upućivanja žrtava

Aneks 10 - Obrazac za procjenu i upravljanje rizikom tokom istrage seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja

Aneks 11 - Podsjetnik o povjerljivosti istrage o seksualnom iskorištavanju i zlostavljanju

Aneks 12 - Postupak za pregled navoda o seksualnom iskorištavanju i zlostavljanju

Aneks 13 - Postupak istraživanja navoda o seksualnom iskorištavanju i zlostavljanju